

Promemoria

Obligatorisk identitetskontroll vid resa med passagerarfartyg

---

Promemorian innehåller förslag som innebär att skyldigheten att registrera uppgifter om ombordvarande, som regleras i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om registrering av ombordvarande på passagerarfartyg (TSFS 2016:102), ska uppfyllas efter kontroll av giltig identitetshandling. Den nuvarande begränsningen om att detta bara ska gälla om det för passagerarfartygets resa finns skäl att anta att uppgifter som lämnas utan att styrkas med identitetshandling kan vara oriktiga ska upphöra att gälla.

Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 28 mars 2022.

Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438)	3
2	Bakgrund.....	4
3	Registrering ombord på passagerarfartyg	4
4	Ikraftträdande	5
5	Konsekvenser.....	6

1 Förslag till förordning om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 a § fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 a §¹

Sådan skyldighet att registrera uppgifter om ombordvarande som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § ska *ske* efter kontroll av giltig identitetshandling med fotografi. Detta gäller inte för registrering av personer under 18 år som reser i sällskap med förälder som kan uppvisa en giltig identitetshandling med fotografi.

Första stycket gäller bara om det för passagerarfartygets resa finns skäl att anta att uppgifter som lämnas utan att styrkas med identitetshandling kan vara oriktiga.

Sådan skyldighet att registrera uppgifter om ombordvarande som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § ska *uppfyllas* efter kontroll av giltig identitetshandling med fotografi. Detta gäller inte för registrering av personer under 18 år som reser i sällskap med förälder som kan uppvisa en giltig identitetshandling med fotografi.

Denna förordning träder i kraft den 28 mars 2022.

¹ Senaste lydelse 2015:673. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

2 Bakgrund

Trafik med passagerarfartyg till Sverige från hamnar i andra länder bedrivs av ett antal rederier. I samband med de flyktingströmmar som för tillfället finns i Europa ställs vissa av dessa passagerarfartyg inför särskilt svåra utmaningar som inte finns under mer normala förhållanden.

Inom EU gäller rådets direktiv 98/41/EG av den 18 juni 1998 om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater. Direktivet syftar enligt artikel 1 till att höja säkerheten och öka möjligheterna att rädda passagerare och besättning ombord på passagerarfartyg som trafikerar hamnar i gemenskapens medlemsstater samt att säkerställa att sjöräddningsarbetet och de vidare efterverkningarna av en olycka kan hanteras effektivare.

Direktivet innehåller bl.a. bestämmelser om att uppgifter om passagerarna ska registreras för samtliga passagerarfartyg. Det är fråga om olika uppgifter hänförliga till passagerarnas identitet. Erfarenheter har visat att en effektiv sjöräddningsinsats kräver tillgång till tillförlitliga uppgifter om personerna ombord.

3 Registrering ombord på passagerarfartyg

Förslag: Skyldighet att registrera uppgifter om ombordvarande efter kontroll av giltig identitetshandling med fotografi ska gälla oavsett om det finns skäl att anta att uppgifterna kan vara oriktiga eller inte.

Skälen för förslaget: I 7 kap. 2 § 2 fartygssäkerhetslagen (2003:364) finns ett bemyndigande som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att registrera uppgifter om ombordvarande på passagerarfartyg. I 2 kap. 3 § fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) har Transportstyrelsen bemyndigats att meddela sådana föreskrifter. De myndighetsföreskrifter som gäller på området finns i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om registrering av ombordvarande på passagerarfartyg (TSFS 2016:102).

Av 3 § i de nämnda myndighetsföreskrifterna framgår att samtliga passagerare ombord på ett passagerarfartyg ska räknas före fartygets avgång. Före avgång ska uppgifter om antalet ombordvarande, med undantag av personer som är upptagna på fartygets besättningslista, lämnas till befälhavaren och till den registreringsansvarige. Av 4 § framgår bl.a. att om ett passagerarfartyg ska genomföra en resa som från avgångshamnen till nästa anlöpshamn överstiger 20 nautiska mil så ska efternamn, förnamn, kön, födelsedatum och nationalitet registreras för samtliga ombordvarande. Undantag gäller dock för personer som är upptagna på fartygets besättningslista. Uppgifterna ska samlas in före avgång och lämnas till registreringsansvarig när fartyget avgår. Under inga omständigheter får uppgifterna lämnas mer än 15 minuter efter avgång.

Det är alltså fråga om olika slag av uppgifter om passagerarna som typiskt sett framgår av en identitetshandling.

En stor mängd flyktingar rör sig för tillfället genom Europa, vilket kan innebära betydande svårigheter i samband med registreringen av uppgifter om ombordvarande. Det kan handla om svårigheter vid ombordstigning, när passagerare inte kan visa upp någon form av identifikation, vilket innebär en stor risk för oordning och oreda vid terminalerna, där kontrollen väsentligt försvåras. De oroliga förhållandena kan därmed också innebära en ökad risk för sjösäkerheten i vid mening, t.ex. i samband med eventuella tillbud och olyckor. En korrekt passagerarlista är av betydelse bl.a. för att underlätta identifieringen i samband med en sjöolycka.

Den 21 november 2015 trädde den bestämmelse som nu föreslås ska ändras i kraft. Skyldigheten enligt den bestämmelsen att kontrollera giltig identitetshandling med fotografi begränsas till fall där det finns skäl att anta att uppgifter som lämnas utan att styrkas med identitetshandling kan vara oriktiga. Denna begränsning bör tas bort för att ytterligare säkra riktigheten i de registrerade uppgifterna.

I sammanhanget bör det framhållas att skyldigheter som följer av 7 kap. 2 § 2 fartygssäkerhetslagen är straffsanktionerade enligt 8 kap. 3 § 2 i den lagen. Av denna straffbestämmelse följer att redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift om registrering av ombordvarande på passagerarfartyg som har meddelats med stöd av 7 kap. 2 § fartygssäkerhetslagen döms till böter. Denna straffbestämmelse påverkas inte av den föreslagna ändrade lydelsen.

Förslaget innebär att registrering i samtliga fall ska ske efter kontroll av giltig identitetshandling med fotografi. Personer under 18 år som reser i sällskap med förälder som kan uppvisa giltig identitetshandling omfattas dock inte av förslaget. Om en enskild resenär inte kan styrka sin identitet, får han eller hon därför inte gå ombord. Detta följer av att befälhavaren och redaren även fortsättningsvis svarar under straffansvar för att identitetskontrollen utförs för ombordvarande.

4 Ikraftträdande

Förslag: Förordningsändringen ska träda i kraft den 28 mars 2022.

Skälen för förslaget: Det är för tillfället svårt att förutse i vilken utsträckning den mängd flyktingar som för tillfället rör sig i Europa kommer att söka sig till sjötrafik som berör Sverige. Det är framförallt svårt att utesluta att stora ökningar av antalet färjepassagerare kan komma att inträffa även i närtid. En sådan händelseutveckling som beskrivs ovan riskerar därför att kunna inträffa inom kort. Det är därför angeläget förslaget kan träda i kraft så tidigt som möjligt. Det föreslås därför träda i kraft den 28 mars 2022.

5 Konsekvenser

Den nuvarande regleringen i fartygssäkerhetsförordningen innebär att det finns en risk för att inte alla passagerares identitet säkras på alla resor. För det fall en sjöolycka eller annan incident skulle inträffa till sjöss kan därför den exakta kunskapen om vilka som faktiskt är ombord äventyras. Även hanteringen av efterverkningarna av en olycka kan försvåras. Med förslaget om obligatorisk identitetskontroll undanröjs dessa svagheter. En eftersträvansvärd konsekvens av förslaget är alltså att sjösäkerheten höjs, vilket kommer alla inblandade till gagn.

Förslaget om obligatorisk identitetskontroll omfattar färjeresor som överstiger 20 nautiska mil. Efter uppgifter från ett flertal rederier kan konstateras att förslaget inte antas medföra några större ekonomiska konsekvenser för de rederier som bedriver trafik på Sveriges hamnar. Berörda rederier har redan ett system för identitetskontroll på plats och utför kontroller av de flesta passagerarna. Ett ökande antal människor i rörelse i hamnområden och hamnterminaler i eller utanför Sverige, där fartyg som omfattas av förslaget avgår eller anlöper, kan påverka ordningen.

Transportstyrelsen berörs, eftersom myndigheten ska utöva tillsyn av regleringen. Dock anses inte den föreslagna förordningsändringen medföra behov av någon direkt utökad tillsyn, varför det inte medför några budgetära eller andra konsekvenser för Transportstyrelsen. Statsbudgeten bedöms inte påverkas av förslaget.